

іноземної мови.

У сучасних міжнародних документах щодо модернізації професійної підготовки вчителів іноземних мов таких, як «Професійне навчання вчителя та його розвиток» (2008), доповідь Ради Європи «Результати стратегічної європейської співпраці у навчанні та професійній підготовці» (2009), відзначається, що сучасні освітні трансформації мають сприяти впровадженню європейського виміру в підготовці вчителів іноземних мов.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна –2020», прийнятої в січні 2015 р., наріжним фактором реформування освіти є вивчення іноземних мов як пріоритет внутрішньої політики України щодо інтеграції в ЄС. З огляду на це, у контексті загальноєвропейської консолідації, одним з пріоритетних напрямів освітньої діяльності нашої держави є підготовка сучасного вчителя – фахівця нової генерації.

#### Література

1. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: [монографія] / Л. П. Пуховська. – К.: Вища школа, 1997. – 179 с.
2. European Profile for Language teacher education. – A frame of reference. Final Report, 2004. – 124 p.
3. The training of teachers of a foreign language: Development in Europe. Main Report, 2002. – 90 p.
4. Гаманюк В. Іншомовна освіта Німеччини в контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів: теорія і практика / В. А. Гаманюк. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. – 374 с.

УДК 53 (07)

**Романишина Л.М.,**

доктор педагогічних наук, професор,  
завідувач кафедри педагогіки

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

**Вихрущ В.О.,**

доктор педагогічних наук, професор,  
професор кафедри педагогіки та соціального управління  
Інституту психології та права Національного університету  
Львівська політехніка»

#### **ЗМІСТ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Сьогодні кожна людина повинна прагнути стати «людиною справи», людиною, яка здатна знаходити і приймати нестандартні, «проривні» рішення, які дозволяють розширити людські можливості. Освіта перетворює і спрямовує життя суспільства, зберігаючи у ньому все те, що має цінність для людини; визначає стратегію і реалістичні умови розвитку суспільства, перетворюючи його із «суспільства сьогодні» на «суспільство завтра», формує нове мислення громадян, нове бачення смислу життя. У такому контексті освіта виступає як

один із засобів управління розвитком суспільства.

Деонтологізація і десакралізація знання призводить, з одного боку, до розвінчування міфу «Знання – Сила» й заміни його на «Знання – Добробут» [4, с. 230.], а з іншого, до усвідомлення того, що у світі, за висловом голови Директорату з освіти і навичок (PISA) А. Шлейхера, більше ніхто не платить людині за те, що вона знає (адже Google знає усе), а платять лише за те, що вона може зробити зі своїм знанням, тобто за її компетентність.

Виходячи з цього, суспільство знань висуває вимоги до освіченої людини не як до «знаючої», а як до «компетентної» – носія різноманітних ключових та інструментальних компетентностей (які і є індикаторами якості сучасної освіти), виробника знань, користувача й водночас ланки глобальної інформаційної мережі. Саме така людина є головною цінністю суспільства знань.

Привертаючи увагу до нових пріоритетів суспільного розвитку на початку нового століття, М. Згуровський зазначає: якщо комунікаційне та інформаційне суспільства базувалися на технологіях, то суспільство знань – на людях-творцях, озброєних технологіями. Тому, окрім технологічного виміру, це суспільство має конституювати себе у гуманітарному, масмедійному, культурологічному та освітньо-науковому вимірах [1, с. 4]. У зв'язку з цим освіта у суспільстві знань перетворюється на теорію і практику підготовки когнітивних працівників, які працюють зі знаннями та інформацією (*knowledge worker*).

З огляду на це, освіта у суспільстві знань повинна, за М. Згуровським, мати такі ознаки: [1, с. 4.]

1. Людський вимір знань, урахування того, що останні створюються й розвиваються людьми і пов'язані з тим, що роблять і думають люди, тому вони не можуть бути суто раціональними, а мають набути особистісного забарвлення, стати індивідуально значущими для людини. Інакше вона не матиме мотивації їх здобувати.

2. Перетворення знань на товар, який може купуватися, зберігатися, розповсюджуватися, продаватися, бути предметом обміну. Оскільки цей інформаційний товар залежить від творчого потенціалу особистості, то слід приділяти постійну увагу актуалізації, розвитку і збагаченню цього потенціалу.

3. Інтернаціональний характер знань, внаслідок чого вони набувають глобального змісту й змінюють конфігурацію геополітичних сфер впливу у світі. Традиційні географічні та політичні кордони між країнами вже не відіграють тієї вирішальної ролі, як було у XX столітті. Деякі країни та великі компанії здатні створювати нові знання, захищати і продавати їх, інші є переважно користувачами чужих знань. За цією ознакою відбувається перегрупування країн світу і транснаціональних компаній на могутні та залежні. З'являються нові альянси, території, могутні влади, що групуються з метою вироблення та володіння глобальними знаннями (наприклад, 45 країн-учасниць Болонського процесу, Євросоюз тощо).

4. Міждисциплінарність, проблемна орієнтованість та

інтегративність знань, адже проблеми, які мають вирішуватися за допомогою їх використання, стають усе більш складними і взаємопов'язаними, й не піддаються розв'язанню звичними для технократичного суспільства методами. У зв'язку з цим для людини набувають більшої цінності фундаментальні, системні, міждисциплінарні знання, необхідні для ефективного оперування різноманітними обсягами даних при вирішенні нових, нестандартних завдань. Тому найголовніше місце відводиться аналітичним здібностям особистості, її спроможності точно формулювати проблеми й гіпотези, вбачати у величезних сукупностях даних певні закономірності, вирішувати складні міждисциплінарні завдання: «Наразі ніхто не заперечує, що основним капіталом сучасного суспільства є людина, здатна до пошуку і засвоєння нових знань і прийняття нестандартних рішень...» (В. Кремень) [3, с. 5].

5. Мережевий характер процесу створення і розповсюдження нових знань, за якого головними його елементами стають вузли (окремі люди, групи людей, установи та організації) і гілки, що реалізують зв'язки між вузлами й розвиваються природно й довільно. У результаті формуються розгалужені мережі людей, установ та організацій (без кордонів), у яких відбувається створення нових знань та обмін ними, виробництво інтелектуальної продукції (наприклад, програмного забезпечення), проводяться фінансові операції, культурологічні обміни і ще величезна кількість інших видів взаємодії між людьми [1, с. 4]. Сучасні бази даних і бази знань у різних розділах науки відіграють роль гігантських «сховищ» для нескінченних фактів та базових істин, а глобальні комп'ютерні мережі стають потужними інструментами для високошвидкісного доступу до них із будь-яких куточків світу. За цих умов важливу роль відіграє вміння людини оперувати новим видом інформації – метаданими – великими масивами, кластерами уніфікованих за певною ознакою даних і знань, здійснювати пошук та виокремлення метаданих зі світових інформаційних ресурсів, цілісно аналізувати їх при виконанні досліджень і розв'язанні нових проблем [1, с. 5-6]. Як зазначає В. Кремень, співвідношення між «мертвим» знанням і живим мисленням стрімко змінюється на користь живого, як і співвідношення між «минулим» (опредметненим у машинах, приладах), і «живою» працею, діяльністю» [3, с. 12].

Практика розвинутих країн показує, що в сучасному світі наука й освіта все більше виступають головними структурними чинниками сучасної економіки. Очевидно, що саме система освіти сприяє вирішенню багатьох суспільних проблем та розвитку суспільства, оскільки освіта допомагає людині усвідомити необхідність змін у суспільстві.

Проблеми, які виникають перед урядами різних країн у період проведення освітніх реформ, можна розбити на декілька груп. На думку С. О. Сисоєвої, перша проблема для більшості західноєвропейських країн полягає у необхідності відновлення штату викладачів. Друга проблема – це перехід вищих навчальних закладів на двоциклову систему освіти: бакалавр/магістр. Третя проблема – структурна перебудова. Це стосується передусім неперервної вищої освіти, навчання впродовж життя, створення умов

для відкритого доступу до вищої освіти для усіх верств населення [5].

#### Література

1. Згуровський М. Шлях до інформаційного суспільства – від Женеви до Тунісу // Дзеркало тижня. – 2005. № 34 (562). 3-9 вересня.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. – М.: Academia, 2004. – 778 с.
3. Кремень В. Г. Світ знання: людина, наука, освіта. – К.: Знання України, 2016. – 87 с.
4. К
  - ултаєва М. Д. Амбівалентність евристичного потенціалу конструкту «суспільства знань»; резерви і перспективи оновлення змісту сучасної освіти // Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів. – К.: Педагогічна думка, 2011.
5. Сисоева С. О. Роль освіти в сучасному світі [Електронний ресурс]. URL:  
<http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7107/1/C.O.%20СИСОЄВА%20РОЛЬ%20ОСВІТИ%20В%20СУЧАСНОМУ%20ОСВІТІ.pdf>

УДК 370

**Романюк М.Б.**

методист вищої категорії  
Навчально-методичного центру  
професійно-технічної освіти у  
Тернопільській області

### **ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ**

Освіта має орієнтуватися на діяльнісні, розвиваючі технології, які формують в учнів уміння вчитися, оперувати й управляти інформацією, швидко приймати рішення, пристосовуватись до потреб ринку праці (формувані основні життєві компетенції). Світовий процес переходу до інформаційного суспільства, а також економічні, політичні і соціальні зміни, що відбуваються в Україні, зумовлюють необхідність прискорення реформування системи освіти.

Необхідність пошуку нових організаційних форм і методики навчання зумовлена тим, що виникла потреба в розробці методики, яка відповідає адаптації навчання до комп'ютерної епохи. Навчальний заклад має стати найважливішим фактором формування нових сучасних життєвих установок особистості. Це завдання під силу лише тим учителям, які здатні не тільки «завантажувати» пам'ять учнів, а й формувати їх компетентності. В умовах традиційних форм та методів навчання учні, отримуючи інформацію пасивно, не вміють самостійно її здобувати, а також застосовувати те, що знають.

Сучасному суспільству потрібна компетентна особистість, здатна брати активну участь у розвитку економіки, науки, культури. Тому сьогодні в освіті на перший план висувається завдання створення сприятливих умов для виявлення і розвитку здібностей учнів, задоволення їхніх інтересів та потреб, розвитку навчально-пізнавальної активності та творчої самостійності.